

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 49/2022
02.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Милене Рашић, Драгана Аћимовића и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Весном Зарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због продуженог кривичног дела тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1) у вези члана 33. и 61. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Ђорђевића и браниоца окривљених ББ и ВВ – адвоката Жарка Станисављевића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 246/19 од 26.07.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 804/21 од 01.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 02.02.2022. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Ђорђевића и браниоца окривљених ББ и ВВ – адвоката Жарка Станисављевића, поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Лесковцу К 246/19 од 26.07.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 804/21 од 01.12.2021. године у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљених ББ и ВВ – адвоката Жарка Станисављевића **ОДБАЦУЈЕ**, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Ђорђевића **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу К 246/19 од 26.07.2021. године окривљени АА, ББ и ВВ оглашени су кривим због извршења продуженог кривичног дела тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1) у вези члана 33. и 61. КЗ и осуђени на казне затвора и то окривљени АА у трајању од две године, окривљени ББ у трајању од једне године и окривљени ВВ у трајању од једне године и шест месеци.

Истом пресудом одбијен је захтев ОЈТ у Лесковцу за опозив условне осуде изречене окривљеном ВВ пресудом Основног суда у Нишу К 1161/16 од 21.03.2017. године као неоснован. Од окривљених је одузета протиправно прибављена имовинска корист и обавезани су на плаћање трошкова кривичног поступка. Оштећени су ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парницу.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 804/21 од 01.12.2021. године одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Лесковцу и бранилаца окривљених, а пресуда Основног суда у Лесковцу К 246/19 од 26.07.2021. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су поднели:

- бранилац окривљених ББ и ВВ – адвокат Жарко Станисављевић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде члана 33. став 7. Устава Републике Србије, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљене ослободи од оптужбе и да одложи извршење изречених казни затвора;

- бранилац окривљеног АА – адвокат Марко Ђорђевић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је, након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Поднети захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Ђорђевића и браниоца окривљених ББ и ВВ – адвоката Жарка Станисављевића су неосновани у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је захтев браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Ђорђевића у осталом делу недозвољен, а захтев браниоца окривљених ББ и ВВ – адвоката Жарка Станисављевића у преосталом делу недозвољен и нема законом прописани садржај.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП бранилац окривљеног АА – адвокат Марко Ђорђевић и бранилац окривљених ББ и ВВ – адвокат Жарко Станисављевић у поднетим захтевима истичу да се побијана правноснажна пресуда заснива на доказима на којима се по одредбама ЗКП не може заснивати и то на записнику о претресању стана и других просторија ПУ Лесковац, КУ 1007/17 од 30.06.2017. године који садржи формални недостатак јер није потписан од стране два пунолетна грађанина као сведока, а истовремено је и незаконит и супротан одредби члана 156. став 7. ЗКП јер је претрес спроведен у присуству само једног сведока и као такав је требало бити издвојен из списка предмета.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 156. став 7. ЗКП је прописано да претресању присуствују два пунолетна грађанина као сведоци који ће се пре почетка претресања упозорити да пазе на ток претресања, као и да имају право да пре потписивања записника о претресању ставе своје приговоре на веродостојност садржине записника. Ако су испуњени услови из става 3. овог члана, који прописује ситуације када се претресању може приступити и без претходне предаје наредбе, као и без претходног позива на предају лица или предмета и поуке о праву на браниоца односно адвоката, претресање се може предузети и без присуства сведока.

Како у конкретном случају нису били испуњени услови из члана 156. став 3. ЗКП, када се претресање може предузети и без присуства сведока, стоје наводи захтева бранилаца окривљених да је записник о претресању стана и других просторија ПУ Лесковац, КУ 1007/17 од 30.06.2017. године незаконит доказ и да га је као таквог требало издвојити из списка предмета, обзиром да је радња претресања спроведена у присуству једног пунолетног грађанина као сведока и да је записник потписан од стране једног пунолетног грађанина као сведока и самим тим је супротан одредби члана 156. став 7. ЗКП.

Међутим, супротно наводима захтева бранилаца окривљених, из списка предмета произилази да нижестепени судови побијане правноснажне пресуде нису засновали искључиво на записнику о претресању стана и других просторија ПУ Лесковац, КУ 1007/17 од 30.06.2017. године, већ су чињенице везане за продужено кривично дело тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1) у вези члана 33. и 61. КЗ, за које су окривљени правноснажно оглашени кривим и осуђени, утврђене и из других доказа изведених у току поступка и то записника о увиђају места догађаја ДД број 300031/17 од 13.06.2017. године, ДД број 328312/17 од 28.06.2017. године, КУ број 1023/17 од 13.06.2017. године, КУ број 1007/17 од 01.06.2017. године, ДД број 329287/17 од 28.06.2017. године, ДД број 317077/17 од 22.06.2017. године, извештаја о форензичком прегледу лица места број Кт 401-578/17 од 13.06.2017. године, Кт 401-633/17 од 29.06.2017. године, Кт 401-576/17 од 13.06.2017. године, Кт 401-528/17 од 02.06.2017. године, Кт 401639/17 од 29.06.2017. године, Кт 406-617/17 од 22.06.2017. године, исказа оштећених ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, исказа сведока ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, налаза и мишљења вештака Мирка Аранђеловића од 05.02.2019. године и 15.04.2019. године, те осталих писаних доказа и одбрана окривљених. Дакле, како нижестепене пресуде нису засноване само на незаконитом записнику о претресању стана и других просторија ПУ Лесковац, КУ 1007/17 од 30.06.2017. године и како је, по оцени Врховног касационог суда, с обзиром на друге доказе изведене у законито спроведеном поступку, а затим појединачно и у њиховој међусобној вези оцењене у побијаним правноснажним пресудама, очигледно да би и без незаконито изведеног доказа била донета иста пресуда, то самим тим неосновано браниоци окривљених указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, као повреду поступка која је била од апсолутног утицаја на законитост и правилност правноснажне пресуде.

Поред тога, по налажењу Врховног касационог суда, као неосновани су оцењени и наводи браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Ђорђевића у делу у којем као незаконите доказе на којима је заснована побијана осуђујућа пресуда означава признања окривљених ВВ и ББ дата пред ПУ Лесковац, јер постоји очигледна сумња да су признања окривљених дата под притиском од стране полицијских

службеника када су навели да су сва тројица, дакле и окривљени АА извршили кривично дело.

Изнети наводи браниоца окривљеног су неосновани из разлога јер су нижестепени судови истражили и утврдили да над окривљенима ВВ и ББ приликом саслушања у полицији 30.06.2017. године није примењивана сила, па су између осталог на поменуте околности саслушали у својству сведока ЈЈ, који је критичном приликом био бранилац по службеној дужности окривљеном ВВ и сведока КК, који је био бранилац по службеној дужности окривљеном ББ, који су били присутни приликом давања одбране окривљених ББ и ВВ у полицији и који као ни окривљени нису изнели никакве примедбе на записник, при чему окривљени нису примену силе пријавили све до давања одбрана на главном претресу, као што нису поднели кривичну пријаву против лица која су наводно примењивала силу над њима, нити имају медицинску документацију којом би потврдили настанак било каквих повреда, па су према ставу овога суда нижестепени судови правилно оценили да примене силе над окривљенима није било већ су изјаве окривљених везано за примену силе дате у циљу избегавања кривице, тим пре што се примена силе на окривљене приликом давања исказа у полицији помиње након протека три године од наводних догађаја, на главном претресу на коме су окривљени изнели другачије одбране него у дотадашњем току поступка.

Како су нижестепени судови након спроведеног испитивања закључили да присиле над окривљенима приликом давања одбране у полицији није било, а што је прихватио и овај суд, као неосновани су оцењени и наводи браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Ђорђевића у делу у коме наводи да је и признање окривљеног ББ на главном претресу од 16.09.2020. године дато под притиском, при чему из списка предмета произилази да је окривљени приликом саслушања на главном претресу 16.09.2020. године променио одбрану дату пред овлашћеним службеним лицима ПУ Лесковац, признао извршење свих кривичних дела и на том записнику је навео да је у полицији приликом давања одбране примењена сила над њим, да би на главном претресу одржаном дана 26.07.2021. године поново променио одбрану и негирао извршење кривичних дела, а као објашњење за измену одбране је навео да и даље осећа притисак и страх од инспектора који су радили на случају.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд налази да ни у овом делу није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју указује бранилац окривљеног АА – адвокат Марко Ђорђевић.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Ђорђевића у осталом делу је недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног АА у осталом делу захтева, као разлог његовог подношења, истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, јер је у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе примењен закон који се не може применити. Међутим, бранилац суштински ову повреду закона, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, пре свега образлаже тако што оспорава и полемиче са чињеничним утврђењима суда и указује на погрешну оцену доказа од стране суда, наводећи да на основу изведених доказа у току првостепеног поступка утврђено чињенично стање никако не може указивати на извршење кривичног дела за које је

окривљени оглашен кривим. Даље наводи да је неспорна чињеница да код окривљеног нису пронађени било какви предмети који потичу од кривичног дела и никакви докази не указују да су одређени предмети, који су одузети од окривљеног АА, за које наводи да их је прибавио од окривљеног АА уопште претходно били у поседу окривљеног АА. Овакав закључак је суд извео на основу одбране односно признања окривљених ВВ и ББ. Надаље суд није утврдио ниједну конкретну чињеницу која би указивала на околност да је окривљени АА на било који начин учествовао у извршењу кривичних дела заједно са браћом ББ

Како, дакле, из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног АА - адвокат Марко Ђорђевић у осталом делу захтева за заштиту законитости, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, док суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених ББ и ВВ – адвоката Жарка Станисављевића у преосталом делу је недозвољен и нема законом прописан садржај.

Бранилац окривљених у поднетом захтеву истиче да је прекршена одредба члана 15. ЗКП према којој се докази прикупљају и изводе у складу са овим законом, а терет доказивања оптужбе је на тужиоцу јер је суд самоиницијативно одлучио да изведе доказе саслушањем полицијских службеника који су вршили претрес и сачинили записник и осталу пратећу документацију због чега никако они нису могли бити у кривичном поступку саслушавани на исте околности, на који начин суштински истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП у вези члана 15. ЗКП.

Такође, бранилац окривљених наводи и да је образложење другостепеног суда везано за незаконитост записника о претресу стана нелогично и контрадикторно и да се исто не може прихватити, као што је неоснован навод из образложења другостепене одлуке да су ствари оштећеног лица ГГ пронађене у заједничком стану који су користила сва три окривљена, на који начин суштински истиче битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Имајући у виду да из изнетих навода произилази да бранилац окривљених ББ и ВВ – адвокат Жарко Станисављевић у осталом делу захтева за заштиту законитости нижестепене пресуде побија због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и став 3. тачка 2) ЗКП у вези члана 15. ЗКП, а што све не представља законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљенима и њиховом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд у овом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљених ББ и ВВ оценио недозвољеним.

Такође, бранилац окривљених ББ и ВВ захтев за заштиту законитости подноси и због повреда одредаба члана 33. став 7. Устава Републике Србије.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ових повреда захтев за заштиту законитости нема прописан садржај.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона на које се неосновано указује захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Ђорђевића и браниоца окривљених ББ и ВВ – адвоката Жарка Станисављевића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП одбио као неосноване наведене захтеве у односу на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Марка Ђорђевића на основу члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 485. став 4. ЗКП одбацио као недозвољен, а захтев браниоца окривљених ББ и ВВ – адвоката Жарка Станисављевића, на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП и члана 485. став 4. и 484. ЗКП одбацио.

Записничар-саветник
Весна Зарић,с.р.

Председника већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић